

Epidemiplan för Landstinget Dalarna

Framtagen av Britt Knutas, Beredskapssamordnare Anders Lindblom, Smittskyddsläkare Bodil Petersén, Smittskyddssköterska	
Fastställd av Landstingsdirektören enligt direktörsgruppens beslut 2005-12-13	Fastställd 2005-12-13

SMITTSKYDD

ALLMÄNT

Smittskyddet i kris och krig och handläggningen av de epidemiska situationer som kan uppkomma skiljer sig i princip inte från motsvarande i fred. Förebyggande åtgärder, framför allt beträffande smittspridning via livsmedel och vatten, övervakning och rapportering samt behandling och information bygger på samma principer och samma organisation.

ANSVAR

Den enskilde skall genom uppmärksamhet och rimliga försiktighetsåtgärder medverka till att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar och är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att skydda andra mot smittrisk om han eller hon har anledning att misstänka att han eller hon bär på en smittsam sjukdom.

Behandlande läkare är ansvarig för anmälan av smittsamma sjukdomar, smittspårning, råd och stöd samt förhållningsregler till smittade, vård och behandling av sina patienter samt underrättelser till närstående.

Smittskyddsläkaren planerar, organiserar och leder smittskyddsarbetet.

Kommunerna har genom miljö- och hälsoskyddsnämnderna ansvar för att smittskyddsåtgärder vidtas mot djur, livsmedel, vattentäcker, avloppsvatten, ventilationsanläggningar och andra objekt som sprider eller misstänks sprida smittsamma sjukdomar.

Länssjukvårdschefen och närsjukvårdscheferna ansvarar för åtgärder föranledda av smitta på sjukhus.

Verksamhetschefer inom vården ansvarar för åtgärder föranledda av smitta på andra vårdenheter bland patienter och personal inom sitt verksamhetsområde.

Vårdhygien/Infektionshygien har som regel en övervakande och rådgivande funktion för att hindra uppkomsten av vårdrelaterade infektioner och deras spridning.

Kontaktläkare i smittskyddsfrågor är primärvårdens kontaktpersoner inom området.

Länsstyrelsen ansvarar för övergripande beslut om inriktning och samordning av de totala civila beredskapsåtgärderna med undantag av sjukvårdshuvudmannens ledning av bl.a. hälso- och sjukvård enligt smittskyddslagen.

Länsveterinären har ansvaret för smittskyddet bland inhemska djur.

Generalläkaren ansvarar för Smittskydds enheten inom försvarsmakten.

Livsmedelsverket ansvarar för kontroll av importerat livsmedel.

Jordbruksverket ansvarar för införselkontroll av levande djur.

Socialstyrelsen ansvarar för samordning av Smittskydds enheten på nationell nivå och skall ta de initiativ som krävs för att upprätthålla ett effektivt smittskydd.

Smittskydds institutet (SMI) skall som expertmyndighet följa och analysera det epidemiologiska läget nationellt och internationellt och föreslå åtgärder för att landets smittskydd skall fungera effektivt.

Regeringen får meddela särskilda föreskrifter om Smittskydds enheten enligt denna lag om landet kommer i krig eller krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som landet befinner sig i.

Regeringen får meddela särskilda föreskrifter om Smittskydds enheten enligt denna lag om det vid en fredstida kris finns behov av samordnade nationella åtgärder eller andra särskilda insatser inom Smittskydds enheten.

Krisledningsnämnd

Har det övergripande politiska ansvaret.
Består av landstingsstyrelsen.

Landstingets krisledning

Strategiskt ledningsansvar på landstingsnivå.

Består av Landstingsdirektör, Länssjukvårdschef, Närsjukvårdschef, Utvecklingschef, Kanslichef länssjukvården, Landstingets beredskapssamordnare och Landstingets informationsansvarige.

Regional sjukvårdsledning

Har länsövergripande ansvar över sjukvården.

Lokal katastrofledning

Finns på samtliga sjukhus i länet, bl. a. verksamhetschefer ingår.

Uppgift:

Ombesörjer personella och materiella resurser på respektive sjukhus.

Regionala krishanteringsrådet

Samverkande myndigheter under ledning av länsstyrelsen.

RESURSER

Lokalt:

Behandlande läkare, distriktssköterskor, kontaktläkare i smittskyddsfrågor,
livsmedels/vatteninspektör, distriktsveterinär

Länsnivå:

Smittskyddsenheten, Falu lasarett, med smittskyddsläkare, smittskyddssköterska, assistent samt sektionen för infektionshygien med hygiensjuksköterska.

Landstingets beredskapssamordnare, informationsansvarig på landstinget, webbredaktör.

Falu lasarett med mikrobiologiskt laboratorium och infektionsklinik, övriga vårdplatser vid lasaretten i Falun, Mora, Avesta och Ludvika.

Länsstyrelsen med länsveterinär.

Livsmedelslaboratorium finns ej i länet.

BEREDSKAPSPLANER

Central epidemiberedskapsplan för Landstinget Dalarna.

Lokal epidemiberedskapsplan slutenvård.

Handlingsprogram virala gastroenteriter slutenvård (1998-12-07).

HANDLINGSPLAN

1. Stabsläge

Lokal mindre epidemi eller hot om sådan.

Vid mindre omfattning handläggs ett utbrott lokalt av behandlande läkare i samråd med smittskyddsläkaren samt med kontaktläkare i smittskyddsfrågor inom primärvården om sådan finns utsedd. Behandlande läkare utreder, behandlar och för journal enligt normala rutiner. Misstänks smittan komma från livsmedel, annat objekt eller djur skall samarbete ske med miljö- och hälsoskyddsförvaltning och länsveterinär. Kontakterna sker via telefon mail eller fax. Landstingsdirektör, länssjukvårdschef, närsjukvårdschef och beredskapssamordnare informeras.

Exempel:

Anhopning av fall med inhemsk tarmsmitta

Inhemsk salmonella/shigella med samma serotyp

Ett fall av hepatit A med daghemskontakt.

Två fall av meningokocksjukdom med nära samröre

2. Förstärkningsläge

Större utbrott eller elakartad sjukdom

Då ett utbrott nått en större omfattning handläggs det under ledning av smittskyddsläkaren (betr

utbrott på sjukhus, se nedan). Det skall klart anges när smittskyddsläkaren tar över ansvaret från behandlande läkare och vilket epidemiläge som råder. Beslut om detta protokollförs och diarieförs av smittskyddsläkaren, som också dokumenterar handläggningen. Dokumentationen tillställs alla samarbetspartners. Misstänks smittan komma från livsmedel, annat objekt eller djur skall samarbete ske med miljö- och hälsoskyddskontor respektive länsveterinär. Kontakterna sker via telefon, mail eller fax.

Vid förstärkningsläge skall smittskyddsläkaren eller verksamhetschefen på infektionskliniken och på jourtid bakjouren på infektionskliniken sammankalla **Regional sjukvårdsledning**.

Vid förstärkningsläge är sjukvårdens totala resurser fortfarande tillräckliga, men en omprioritering av arbete och resurser kan bli nödvändiga. Verksamheten ansvarar för genomförandet av åtgärder som beslutas av ledningsansvarig.

Sker utbrottet inom ett sjukhus har länssjukvårdschefen eller närsjukvårdschefen det övergripande ledningsansvaret. Lokal katastrofledningsgrupp kan leda arbetet.

Handläggningen skall alltid göras i samråd med smittskyddsläkaren. Om utbrottet visar sig ha sin huvudsakliga utbredning eller huvudsakliga effekter utanför sjukhuset överförs ledningsansvaret som regel till smittskyddsläkaren efter beslut i berörd ledningsgrupp. Om situationen är oklar eller epidemin inte är under kontroll har smittskyddsläkaren det slutgiltiga ansvaret att leda och fördela arbetet.

Exempel på förstärkningsläge:

Salmonella, shigella eller EHEC som drabbar många personer och där man misstänker inhemsk smittkälla

Flera fall av hepatit A utan utlandskontakt som inträffar inom en kort tidsperiod

Ett fall av eller stark misstanke om SARS, difteri, hemorragisk feber, botulism, rabies, mjältbrand

Flera fall av svår pneumoni med misstanke om legionella

Stort influensautbrott

Katastrofläge

Katastrofläge innebär att utbredningen av smitta är omfattande eller av högsmittsam eller elakartad karaktär eller att sjukvårdens totala resurser är otillräckliga. Beslut om att katastrofläge föreligger tas av smittskyddsläkaren i samråd med tjänsteman i beredskap (TIB). Landstingsdirektören informerar ordföranden i Krisledningsnämnden och Central katastrofledning där smittskyddsläkare, infektionsläkare, mikrobiolog och infektionshygien adjungeras vid behov. Samråd sker med Epidemiologiska avdelningen, Smittskyddsinstitutet (SMI) och Socialstyrelsens smittskyddssektion. Misstänks smittan komma från livsmedel, annat objekt eller djur skall samarbete ske med miljö- och hälsoskyddskontor resp länsveterinär.

Exempel på katastrofläge:

Omfattande utbrott av salmonella, shigella, EHEC eller hepatit A med säkerställd inhemsk smittkälla.

Omfattande skada på vattenledning med ett stort antal sjuka.

Flera fall av SARS, difteri, hemorragisk feber, botulism, rabies, mjältbrand

Återuppträdande av i Sverige eller i världen utrotade sjukdomar (smittkoppor)

Influensapandemi

ALLMÄNT

Vid utbrott av smittsam sjukdom såväl i samhället som inom vården är resursbehovet för att adekvat kunna omhänderta patienterna avhängigt av smittämnets art, smittrisk och smittspridningshastighet, sjukdomens varaktighet, omfattning av smittspridningen samt behandlingsmöjligheter. Av dessa anledningar är vårdplatsbehovet omöjligt att i förväg ange. Nedanstående rekommendation gäller framför allt för influensautbrott i samhället men kan självfallet appliceras på alla sjukdomsutbrott, där vårdplatsresurserna ansträngs. För diarréutbrott inom den slutna vården finns särskild handlingsplan och riktlinjer utarbetade.

Normalt vårdas många patienter med smittsamma sjukdomar vid medicinklinikerna i Mora, Avesta och Ludvika och i mindre utsträckning vid medicinkliniken i Falun. Den enda specialkliniken för omhändertagande av smittsamma sjukdomsfall, infektionskliniken vid Falu lasarett, har numera 31 vårdplatser. Ytterligare 3 vårdplatser som disponeras av hudkliniken finns på vårdavdelningen. I en epidemisk situation med stort antal sjuka kan vårdplatser inom de opererande specialiteterna vid Falu lasarett och Mora lasarett behöva friställas genom att elektiva ingrepp temporärt inställs. Platser på stängda avdelningar på Avesta och Ludvika lasarett kan komma att utnyttjas.

- a. I första hand tas infektionsklinikernas platser i anspråk.
- b. I andra hand utnyttjas sängplatser på andra avdelningar/kliniker inom samma sjukhus.
- c. I tredje hand används sängplatser på andra sjukhus.

Aktuell enkelrums- dubbelrumssituation

- Falu lasarett 100 enkelrum, 55 dubbelrum
- Mora lasarett 44 enkelrum, 23 dubbelrum
- Avesta lasarett 12 enkelrum, 17 dubbelrum
- Ludvika lasarett 10 enkelrum, 12 dubbelrum
- Borlänge sjukhus 4 enkelrum, 4 dubbelrum

Platssituation vid akutmottagningarna

Falun	AVA: 6 enkelrum, 3 dubbelrum. Mott:	22 unders rum
Mora	3 enkelrum, 2 dubbelrum.	9 unders rum
Avesta	1 enkelrum, 2 dubbelrum.	12 unders rum (inkl kir-, medmott)
Ludvika	2 dubbelrum.	10 unders rum (varav 5 för plan verks)

INFORMATION

Smittskyddsläkaren ansvarar för information inom regionen till massmedia, allmänhet, sjukvårdens personal och samverkande myndigheter samt för information (rådgivning) till drabbade och deras anhöriga. Enhetlig information till alla som berörs av epidemin och bra samarbete med massmedia är avgörande.

Det kan också tilldelas informationsansvarig vid ett visst sjukhus om epidemin huvudsakligen berör detta. Information som skall delges massmedia bör så långt möjligt sändas ut i förväg till samtliga berörda enheter inom den egna organisationen.

Rådgivningsgruppen skall samråda med ledningsgruppen om vilken information som skall ges till drabbade och deras anhöriga.

Exempel på instanser att informera samtidigt med massmedia:

Sjukhus

Primärvård (glöm ej jourcentraler och sjukvårdsupplysning)

HMK (Högre Medicinsk Kompetens)

SVR (SjukVårdsRådgivningen)

Länsstyrelsen

Kommuner

Angränsande landstings smittskyddsenheter.

Smittskyddsinstitutet

Socialstyrelsen

Polismyndigheten Dalarna

Bilaga 1, telefonlista

Bakjour på infektionskliniken		Söks via landstingets växel
Krisberedskapsmyndigheten		08-593 710 00
Kunskapscentrum för mikrobiologisk beredskap		08-457 23 00
Landstingets beredskapssamordnare		Söks via landstingets växel
Landstingets pressjour		Söks via landstingets växel
Landstingets växel	internt	99
	externt	023-49 20 00
Landstingsdirektör		Söks via landstingets växel
Landstingsstyrelsens ordförande		Söks via landstingets växel
Länssjukvårdschef		Söks via landstingets växel
Länsstyrelsen		023-810 00
Närsjukvårdschefer		Söks via landstingets växel
Polismyndigheten i Dalarna		460 00
Smittskyddsinstitutet		08-457 23 00
Smittskyddsläkare		Söks via landstingets växel
Smittskyddssjuksköterska		Söks via landstingets växel
Socialstyrelsens smittskydds-enhet		08-555 530 00
SOS alarm		122 00
Tjänsteman i beredskap (TIB)		Söks via SOS alarm
Vakthavande beslutsfattare på länsstyrelsen		Söks via SOS alarm

WEB adresser

Landstinget Dalarna	www.ltdalarna.se
Krisberedskapsmyndigheten	www.krisberedskapsmyndigheten.se
Länsstyrelsen Dalarna	www.w.lst.se
Smittskydds-enheten i Dalarna	www.ltdalarna.se/smittskydd
Smittskyddsinstitutet	www.smittskyddsinstitutet.se
Socialstyrelsen	www.socialstyrelsen.se